

فاصله گرفتن سینمای دفاع مقدس از میدان جنگ

سینماگران معتقدند مشکلات فراوان برای تهیه ابزار و ادوات جنگی باعث شده است تا به سمت فضاهای اجتماعی در جنگ بروند ...

سینماگران معتقدند مشکلات فراوان برای تهیه ابزار و ادوات جنگی باعث شده است تا به سمت فضاهای اجتماعی در جنگ بروند فاصله گرفتن سینمای دفاع مقدس از میدان جنگ

فاصله گرفتن سینمای دفاع مقدس از فضای جنگی و عملیات‌های نظامی و چرخش آن به داستان‌های داخل شهری و خانوادگی، رخدادی است که بسیاری از کارشناسان و اهالی هنر هفتم آن را مهم‌ترین مؤلفه سینمای دفاع مقدس این روزها معرفی می‌کنند؛ اتفاقی که در کنار ضعف عمده فیلمنامه‌ها باعث شده است بندرت شاهد درخشش فیلمی در این گونه از سینمای ایران باشیم. به گزارش جام‌جم، سینمای دفاع مقدس به عنوان یک گونه خاص سینمای ایران با تاریخچه‌ای پر بار و قابل تامل، مشکلات ریز و درشتی را امروز سد راه خود دارد. سینمای دفاع مقدس که چهره‌های شناخته‌شده‌ای چون ابراهیم حاتمی‌کیا، احمدرضا درویش، مرحوم رسول ملاقلی‌پور و... را معرفی کرده، این روزها با اقبال اندکی از سوی فیلمسازان روبه‌رو می‌شود و تهیه‌کنندگان بخش خصوصی هم کمتر به سمت ساخت این دست فیلم‌ها می‌روند.

ضعف سینمای دفاع مقدس در محتواست

بیژن نوباوه، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی معتقد است سینمایی که به موضوعات خاص می‌پردازد در همه جای دنیا نیاز به حمایت دارد؛ یعنی اگر سینما بر اساس نگاه صنعتی قرار باشد اقتصادش را خودش به دست بگیرد، نیازمند رویکرد گیشه‌ای و جذب تماشاگر عام خواهد بود و این از محتوای کار کم می‌کند.

در سینمای دفاع مقدس چون سینمای ارزشی و خاصی است، اگر سینماگر به این توجه کند که چطور می‌تواند در این جریان امرار معاش و گیشه سینمای خودش را تامین کند، یقیناً مجبور به رفتارهایی می‌شود که در دیگر موضوعات سینمایی به کار گرفته می‌شود. مثل استفاده بی‌رویه از حضور زنان، بهره‌برداری از مسائل هیجان‌انگیز و غیرمنطقی که صرفاً برای جذب مخاطب است.

نوباوه صرف جذب مخاطب به هر قیمتی را زهرجان سینمای دفاع مقدس خواند و گفت: سینمای دفاع مقدس و هر نوع سینمای موضوعی که مورد توجه خاص قرار می‌گیرد، باید از حمایت‌های خاصی بهره‌بردارد.

این نماینده مجلس نگاه جنگی به سینمای دفاع مقدس را نادرست خواند و گفت: این نگاه، ناکارآمد و ناقص است. اگر ارزش‌های دفاع مقدس را بخوبی شناسایی کنیم و به آن بپردازیم شاید نیاز به سینمای جنگی، اکشن و پرهیاهو نباشد. مثل فیلم #171 از کرخه تا راین» که فیلم پرچنگی نبود، ولی موضوعی انسانی در ارتباط با دفاع مقدس داشت.

او ادامه داد: شاید سینمایی که نیاز به توپ و تانک داشته باشد کمتر تهیه‌کننده‌ای را به خود جذب کند.

نوباوه با بیان این‌که قرار نیست فقط کسانی که در جنگ حضور داشته‌اند، فیلم دفاع مقدسی بسازند، گفت: ما نویسندگانی در عرصه ادبیات دفاع مقدس داریم که 20 سال دارند، ولی کتاب‌های پرارزشی در این زمینه نوشته‌اند.

کمبود ابزارآلات و ادوات جنگی

عطالله سلمانیان، بازیگر قدیمی فیلم‌های دفاع مقدس و کارگردان فیلم #171؛ پرنده باز» نظر دیگری دارد، او درباره مشکلات کنونی ساخت فیلم دفاع مقدس به جام‌جم گفت: متأسفانه مشکلات همیشگی سد راه سینمای دفاع مقدس، ابزار و ادوات جنگی است. در اختیار گرفتن این امکانات بسیار سخت شده، به حدی که در فیلم‌های دفاع مقدسی فقط چند سکانس محدود از صحنه‌های جنگی را نشان می‌دهند و بقیه به جریانات اجتماعی و خانوادگی جنگ می‌پردازند.

او افزود: در شرایطی که انجمن سینمای دفاع مقدس و دستگاه‌های متعدد نظامی وجود دارد، هماهنگی‌ها برای تولید فیلم دفاع مقدس دشوار شده و انگیزه‌ها هم به این میزان کمتر شده است. سلمانیان معضل بزرگ سینمای دفاع مقدس را فیلمنامه دانست و گفت: ما با وجود این‌که در این ژانر سوژه‌های ناب داریم در زمان تهیه فیلمنامه از سوی مجری طرح و تهیه‌کننده، زمان و سرمایه‌ای صرف نمی‌شود. یعنی اگر ما یک دهم هزینه فیلم را در فیلمنامه سرمایه‌گذاری کنیم، نتیجه مطلوبی خواهیم گرفت در حالی که بیشترین عجله در بخش فیلمنامه وجود دارد.

علی آشتیانی‌پور، تهیه‌کننده فیلم سینمایی «بیداری رویاها» با بیان این‌که در جنبه تصویرکردن صحنه‌های دفاع مقدس ابزارآلات و ادوات به سختی فراهم می‌شود، گفت: حداقل در سال‌های اخیر دست یافتن به این ابزار سخت شده و اگر ظاهر قضیه این است که این وسایل را برایتان تامین می‌کنند، اما در واقع این‌گونه نیست و شما را مستهلك می‌کنند. تهیه‌کننده و سازنده تصمیم می‌گیرد این صحنه‌ها را از فیلمنامه و کار حذف کند. آشتیانی‌پور رجوع به پایه و اساس سینمایی دفاع مقدس یعنی بحث انسانیت و ظلم ستیزی را یکی از راه‌های این حوزه خواند و گفت: در شرایطی که تامین امکانات در تصویر خود جنگ مشکل است، طبیعتاً رجوع به مفاهیم انسانی در خارج از میدان جنگ بهترین رویکرد است، اما این جریان هم با محدودیت‌ها و خط قرمزهایی مواجه است که فیلمساز کمتر می‌تواند به آنها ورود پیدا کند.